

حضور ایرانیان در فستیوال فیلم مونترال
بهار در سرزمین عجایب، داستان دختر بچه‌ای در گریز
در این گروه نگاه ما جهانی‌ست!
بهروز کریمی‌زاده و یورن مولن‌کامپ در گفت‌وگو با هفته

● **صفحه جدید** کاریکاتور / نورالدین الحمربطی

گفت‌وگو «چهره‌ها» بیانگر جنگ و بی‌عدالتی در آن ماست، به بهانه برگزاری نمایشگاه نقاشی می‌زی مهری / هفته

گذری بر آریانا ما شکار بازی استخباراتی هستیم! سدید الله بدر چهره شناخته شده ادبی و فرهنگی در افغانستان / نرگس هاشمی

● **گزارش** ماری جوانا، سیاستمداران و خط قرمز! تاب اعتراف جاستین ترو دو به کشیدن ماری‌جوانا / علی شریفیان

● **داستان مونترال** زاغه‌های کارگری و خانه‌های فی در بخش‌های فرانسوی و انگلیسی / بیتا علیایی

● **داستان مونترال** برنامه‌ی فیلم‌های ایرانی در فستیوال فیلم مونترال

حضور ایرانیان در فستیوال فیلم مونترال بهار در سرزمین عجایب، داستان دختر بچه‌ای در گریز در این گروه نگاه ما جهانی‌ست! بهروز کرمی‌زاده و یورن مولن‌کامپ در گفت‌وگو با هفته

فاطمه معتمد آریا در سال ۲۰۱۱ برای بازی در فیلم «اینجا بدون من» جایزه بهترین بازیگر زن را از آن خود کرد. مجید مجیدی پر افتخارترین فیلمساز ایرانی در مونترال است که سه بار در سال‌های ۱۹۹۷ و ۱۹۹۹ و ۲۰۰۱ جایزه اصلی بهترین فیلم جشنواره را به خود اختصاص داد. هنرمندان دیگری نیز در بخش‌های مختلف برنده جایزه یا تقدیرنامه شده‌اند. و همچنین داورانی از ایران در هیات داوران این جشنواره حضور داشته‌اند از جمله سمیرا مخملباف و همچنین جعفر پناهی که در سال ۲۰۰۹ به عنوان رییس هیات داوران جشنواره برگزیده شد.

■ سامان زمان‌زاده

یورن مولن‌کامپ Joern Moellenkamp تهیه‌کننده، توانستیم در دفتر هفته، به تماشای فیلم بنشینیم و سپس گفت‌وگویی درباره سینمای ایران و جهان و همینطور نمایش فیلم «بهار در سرزمین عجایب» در فستیوال معتبر مونترال با هم داشتیم. درباره زبان فیلم بهروز کرمی‌زاده می‌گوید: «گرچه دیالوگ‌ها به زبان‌های کردی و آلمانی است اما علاوه بر این که زیرنویس انگلیسی داریم باید بگویم دیالوگ‌ها بسیار محدود هستند و تاکید بر تصویر بسیار زیاد است به این ترتیب بدون فهمیدن تک واژه‌ها هم می‌توانید فیلم را به طور کامل متوجه بشوید.» یکی از افرادی که فیلم را دیده است می‌گوید: «بهار در سرزمین عجایب، درباره انسان،

بهروز کرمی‌زاده فیلمساز جوان ایرانی است که امسال با فیلم کوتاه «بهار در سرزمین عجایب» در بخش سینمای جهان فستیوال فیلم مونترال حضور دارد. کرمی‌زاده زمانی که کودکی خردسال بود، به همراه خانواده‌اش از مناطق جنگ زده ایران به شوروی سابق رفتند و پس از مدتی، به آلمان غربی مهاجرت کردند. او در آلمان درس سینما خوانده و گروه فیلمسازی NUR یا به تعبیر خودش «نور» را با هم‌دوره‌ای‌هایش از دانشگاه کاسل آلمان، پایه‌گذاری کرده‌اند. کرمی‌زاده می‌گوید این گروه هدفش گردهم آوردن سینماگران مختلف از ملیت‌های گوناگون و نگاه فراملیتی و جهانی به سینماست. چند روز پیش از نمایش فیلم در فستیوال، با لطف کرمی‌زاده کارگردان و «یورن

جشنواره جهانی فیلم مونترال و حضور سینمای ایرانی

■ سامان زمانزاده

سی و هفتمین جشنواره جهانی فیلم مونترال از ۲۲ آگوست آغاز شده و تا دوم سپتامبر ادامه دارد. این جشنواره که قدیمی‌ترین جشنواره فیلم در آمریکای شمالی است و اعتبار جهانی دارد. همه ساله اواخر آگوست با حضور فیلم‌های مطرح از سراسر دنیا برگزار می‌شود. در چند سال اخیر سینمای ایران نیز همواره حضور پررنگی در فستیوال مونترال داشته است. و در سال‌های اخیر فیلمسازان و هنرمندان ایرانی جوایزی را نیز دریافت کرده‌اند. مجید مجیدی پرافتخارترین فیلمساز ایرانی در مونترال است که سه بار در سال‌های ۱۹۹۷ و ۱۹۹۹ و ۲۰۰۱ جایزه اصلی بهترین فیلم جشنواره را به خود اختصاص داد. و فاطمه معتمد آریا در سال ۲۰۱۱ برای بازی در فیلم «اینجا بدون من» جایزه بهترین بازیگر زن را از آن خود کرد. هنرمندان دیگری نیز در بخش‌های مختلف برنده جایزه یا تقدیرنامه شده‌اند. و همچنین داورانی از ایران در هیأت داوران این جشنواره حضور داشته‌اند از جمله سمیرا مخملباف و همچنین جعفر پناهی که در سال ۲۰۰۹ به عنوان رییس هیأت داوران جشنواره برگزیده شد. امسال بنا بود آلن لاد، تهیه‌کننده آمریکایی ریاست هیأت داوران را بر عهده داشته باشد اما به دلیل بیماری او، در تاریخ ۸ اوت اعلام شد «ژیری منزل» کارگردان اهل چک، رئیس هیأت داوران خواهد بود؛ کارگردانی که در سال ۱۹۶۸ جایزه بهترین کارگردان فیلم خارجی اسکار را برای فیلم خود «قطارهای کاملاً تحت نظارت» دریافت کرده است. خاتم کارولین داورناس هنرپیشه سینمای کبک، مایکل کوتزا کارگردان آمریکایی، پدرو النا کارگردان، فیلمنامه‌نویس و تهیه‌کننده اسپانیایی و دای سبجی، فیلمساز و رمان‌نویس چینی هیأت داوران بخش مسابقه‌ی بین‌المللی را تشکیل می‌دهند.

حضور قابل توجه سینمای ایران و ایرانی

امسال هم شاهد حضور تعداد قابل توجهی از آثار سینمای ایران در جشنواره هستیم. در میان این فیلم‌ها هم آثار سینمای ایران و هم آثار مشترک سینماگران ایرانی با هنرمندانی از سایر کشورها به چشم می‌خورد و همچنین آثاری از فیلمسازان ایرانی تبار که از کشور دیگری در جشنواره شرکت دارند.

کودک، مهاجرت، انسان مهاجر، و کودک مهاجر صحبت می‌کند. کارگردان در کمترین زمان دنیایی از مفاهیم و احساسات انسانی را منتقل می‌کند.»

آقای بهروز کرمی‌زاده ممکن است کمی از خودتان بگویید؟

متولد ۱۹۷۸ در اهواز ایران. بچه بودم که جنگ شد و ما از ایران رفتیم به شوروی و مدتی بعد به آلمان. من در آلمان بزرگ شدم و درس خواندم. سینما خواندم در دانشگاه و نزد استادهایم داوید صفاریان و خانم «یوهانا دروس» که فیلم‌هایشان در جشنواره‌های بزرگ مانند همین مونترال شرکت کرده و شناخته شده هستند، مراحل آکادمیک سینما را گذراندم.

روی وبسایت فیلم شما از «بهار در سرزمین عجایب» به عنوان سومین فیلم شما یاد شده است... نه سومین فیلم نیست. این‌ها فقط فیلم‌هایی هستند که در جشنواره‌های مختلف شرکت داشته‌اند. فیلم‌های زیادی ساختم که تاکنون در حدود ۵۰ بار در جشنواره‌ها حضور داشته‌اند. از معروف‌ترین آن‌ها می‌توانم به جشنواره‌های «روتردام» «اوبرهاوزن» و «مونخ» اشاره کنم.

بعد از آغوش پدرش تنها پناهگاه او فانتزی خودش است. چشم‌هایش را می‌بندد و به دنیای درون خودش، به جهانی زیباتر می‌رود. مانند آیس که مشکلات بسیاری داشت و فانتزی او بود که نجات‌بخش بود.

به عنوان یکی از بنیانگذاران گروه NUR، کمی راجع به آن توضیح بدهید؟ این گروه چیست و چه هدفی را دنبال می‌کند؟

گروه «نور» یک انجمن از فیلمسازانی است که از جاهای مختلف دنیا می‌آیند، آلمان، شیلی، گرجستان، من از ایران، ایده این گروه توسط استادان ما، «داوید صفاریان» و «یوهانا دروس» شکل گرفت. و ایده اصلی این بود که اگر ما بخواهیم یک موضوع را با روایتی جهان‌شمول ارائه کنیم که همه دنیا بتواند با آن ارتباط برقرار کند باید از زوایای مختلف به آن نگاه کنیم. از نگاه یک آلمانی، یک روس، یک ایرانی، این باعث می‌شود که نگاه عمیق‌تری شکل بگیرد. دیگر فایده مهم این کار گروهی این است که باعث می‌شود ما بتوانیم بین‌المللی کار کنیم. مثلاً ما در ایران، آمریکای جنوبی، آفریقا، آمریکا و بسیاری جاهای دیگر فیلم می‌گیریم و این امکان مهمی است.

اولین بار است که در فستیوال مونترال شرکت می‌کنید؟

بله، فیلم ما در بخش خارج از مسابقه و قسمت «فوکوس بر سینمای جهان» حضور دارد.

کمی درباره فیلم صحبت کنیم. نام فیلم اشاره ای دارد به آلیس در سرزمین عجایب و برخی نمادها مانند خرگوش هم از همان اشاره نشات می‌گیرد. و بدون دیالوگ خاصی، مشخص است که دختر کوچک فیلم به همراه پدرش از جنگ فرار کرده‌اند...

بله. به نظر من تصویر را هر انسانی می‌فهمد. دیالوگ هم جزئی از سینماست اما امروز می‌بینیم که برخی دیالوگ را مهم‌تر از تصویر می‌دانند در حالی که اینطور نیست. مهم‌ترین مدیوم در سینما تصویر است و همه آن را بی‌واسطه درک می‌کنند. در این فیلم هم ما با دختری مواجه هستیم که همه چیزش را از دست داده. و با پدرش در حال فرار هستند. مادر یا شخص دیگری هم وجود ندارد. بعد از آغوش پدرش تنها پناهگاه او فانتزی درونی خودش است. او چشم‌هایش را می‌بندد و به دنیای درون خودش، به جهانی زیباتر می‌رود و تصور می‌کند. مانند آلیس که مشکلات بسیاری داشت و فانتزی او بود که نجات‌بخش بود.

تجربه شخصی شما، در کودکی و فرار از جنگ چقدر روی نگاه شما به جنگ و به کارگیری آن مهم بود؟ دختر مسلما از یک منطقه جنگی فرار کرده، و در فیلم زمانی که تصویر جنگ را از تلویزیون می‌بیند می‌ترسد و فرار می‌کند و ما بدون دیالوگ متوجه می‌شویم. من خودم چنین تجربه‌هایی دارم. من در تمام مدت نوشتن این داستان، زمانی را در نظر داشتم که ما از جنگ فرار می‌کردیم و من پدرم را مانند یک نشانه جلو چشم داشتم که همیشه دنبال او باشم. ببینم چه کار می‌کند و یک وقت او را گم نکنم. همیشه فکر کردم که اگر او را گم کنم چه می‌شود؟ این داستان هم همین است. دختر پدرش را گم می‌کند و به درون خودش رو می‌کند. و در نهایت می‌فهمیم که اتفاقا آن دختر بچه حتی از پدرش هم قوی‌تر است. به دلیل روی آوردن به درون خود. و بله بسیاری از تجربیات شخصی من در شکل دادن قصه دخیل بوده است.

از فایده‌های «نور» است که اگر ما بخواهیم یک موضوع را با روایتی جهان شمول ارائه کنیم تا همه دنیا بتواند با آن ارتباط برقرار کند باید از زوایای مختلف به آن نگاه کنیم. از نگاه یک آلمانی، یک روس، یک ایرانی و ... این باعث می‌شود نگاه عمیق‌تری شکل بگیرد

اکران دوم «بهار در سرزمین عجایب»

شنبه ۳۱ آگوست، ساعت ۱۱:۴۰

Saturday, Aug.31.2013 / 11:40 am

L15-Cinema Cineplex Odeon / Quartier Latin / 350 Rue

زندگی مشترک آقای محمودی و بانو» ساخته روح‌الله حجازی

در بخش مسابقه، فیلم ایرانی «زندگی مشترک آقای محمودی و بانو» ساخته روح‌الله حجازی با بازی حمید فرخ‌نژاد، ترانه علیدوستی و هنگامه قاضیانی یک تریلوژی است که به زندگی مشترک آقای محمودی (فرخ‌نژاد) و همسرش (قاضیانی) می‌پردازد. که با حضور یک مهمان (ترانه علیدوستی) تحت تصاویر قرار می‌گیرد. در بخش مسابقه «فیلم‌های اول»، از ایران فیلم «تاج محل» ساخته دانش اقبال شایو میان بیست فیلم شرکت‌کننده در این مرحله است.

چهار فیلم از ایران در بخش «نگاه به سینمای جهان»

در بخش «نگاه به سینمای جهان» نیز چهار فیلم از ایران حضور دارند: «برگریزان» اثر علی جابرانصاری (محصول ایران و بریتانیا)، «اینجا همه چیز خوب است» ساخته پوریا آذربایجانی «از تهران تا بهشت» کار ابوالفضل صفاری و فیلم کوتاه «بیشتر از دوساعت» ساخته علی عسگری که این فیلم در مسابقه فیلم‌های کوتاه جشنواره کن امسال نیز حضور داشته است. در گزارش «بی‌بی‌سی» فارسی از فیلم‌های ایرانی حاضر در مونترال خلاصه داستان این فیلم‌ها اینگونه ذکر شده است:

«برگریزان» داستان پدری تنهاست که چشم‌انتظار بازگشت پسرش از خارج از کشور است. «از تهران تا بهشت» داستان زنی است که بارداری او برایش مسائلی تازه به وجود می‌آورد. «بیشتر از دو ساعت» سرگردانی دختر و پسری جوان را تصویر می‌کند که در نیمه‌شب دنبال بیمارستان می‌گردند و فیلم «اینجا همه چیز خوب است» داستان تازه‌عروس بیست و پنج ساله‌ای است که مورد تجاوز اوپاش قرار گرفته است.

در بخش «مستندهای جهان» نیز دو فیلم ایرانی

حضور دارند: «آخرین کوچ» اثری از فریدون نجفی با آهنگسازی «حسین علیزاده» و فیلم «عباس کیارستمی، یک گزارش» ساخته بهمن مقصدلو که از آمریکا در این بخش شرکت می‌کند. این فیلم درباره آثار عباس کیارستمی است. کارگردان نام‌آور ایرانی که در سال ۱۹۹۷ با فیلم «طعم گیلان» برنده نخل طلای جشنواره کن شد. این فیلم که تولید آن به گفته سازنده‌اش یک سال و نیم به طول انجامیده است. شامل گزارش‌ها و تصاویر آرشیوی از آثار کیارستمی است و همچنین یک گفتگوی مفصل با خود عباس کیارستمی در طول فیلم انجام می‌شود. همچنین بسیاری از منتقدان مطرح سینمای جهان درباره آثار کیارستمی سخن می‌گویند مانند «آندره ساریس» و «ژان میشل فرودون» منتقدان فرانسوی و همچنین «گادفری چشایر» منتقد معروف آمریکایی.

فیلم کوتاه «برای پرندگان» ساخته تارا آتسگاه

(از آمریکا) هم از دیگر فیلم‌هایی است که در این جشنواره شرکت دارد و به مراسم اعدام دختری شانزده ساله می‌پردازد که به زنا متهم شده است.

در بخش «تمرکز بر سینمای جهان» فیلم «۴۵ دقیقه تا رام‌الله» ساخته علی صمدی احدی از کشور آلمان، «برگریزان» ساخته علی جابرانصاری از ایران، «بهار در سرزمین عجایب» ساخته بهروز کرمی‌زاده از آلمان، و «زندانی» ساخته محمود شولی‌زاده از آمریکا انتخاب شده‌اند و به نمایش درخواهد آمد. در پرونده این هفته نشریه به طور مفصل به فیلم «بهار در سرزمین عجایب» ساخته «بهروز کرمی‌زاده» پرداخته و با کارگردان ایرانی و تهیه‌کننده آلمانی آن گفتگو کرده‌ایم.

با وجود حضور این تعداد قابل توجه اثر از سینمای ایران، هیچ کدام از فیلمسازان ایرانی در مراسم گشایش جشنواره شرکت نداشتند که با توجه به اعتبار و سابقه سینمای ایران در این فستیوال تا حدودی باعث تعجب ناظران شد ■

آثار سینماگران ایران را دنبال می‌کنید؟ آیا از فیلم‌سازان ایرانی هم تاثیر گرفته‌اید؟ بله حتما. من مداوم سینمای ایران را دنبال می‌کنم و فیلم‌های زیادی را دیده‌ام. شاید فیلمی که از کودکی تاثیر زیادی روی من گذاشت، فیلم گوزن‌ها از مسعود کیمیایی بود. یا فیلم «خانه دوست کجاست» از کیارستمی که در کودکی دیدم و هرگز مرا رها نکرد. و فیلم‌سازان بزرگ دیگری مانند امیر نادری، مجیدی و بسیاری دیگر. این‌ها هنرمندان بزرگی هستند و کارهای زیادی از آنها دیده‌ام.

بهار در سرزمین عجایب، درباره انسان، کودک، مهاجرت، انسان مهاجر، و کودک مهاجر صحبت می‌کند

در سینمای جهان چطور؟ بیشتر از چه کسانی تاثیر گرفته‌اید؟ سؤال بسیار سختی است. خیلی زیاد بوده‌اند. نمی‌شود به شخص خاصی اشاره کرد. ولی اگر بخواهم از عده‌ای نام ببرم. آنتونیونی، فلینی، تارکوفسکی، دسیکا، ژان لوک گدار، پازولینی، ویسکونتی، تروفو و بسیاری دیگر. شاید از خیلی‌ها ایده گرفته‌ام. یادم رفت، آکیرو کوروساوا! اگر بخواهید باید داستان سینما را بگویم! نه نمی‌شود از عده کمی اسم برد.

در تمام مدت نوشتن این داستان، زمانی را در نظر داشتم که همراه با پدرم از جنگ فرار می‌کردیم. من پدرم را مانند یک نشانه جلو چشم داشتم تا ببینم چه کار می‌کند و یک وقت او را گم نکنم...

بحثی که این روزها در منتقدان ایران بسیار مطرح است. این است که اسکار اصغر فرهادی پایانی بود بر عصر سینمایی که در ایران نام «جشنواره‌ای» به آن می‌دهند. آثار سینماگرانی چون مجیدی، کیارستمی، جعفر پناهی، ابوالفضل جلیلی و... که معمولا از فقر و سیاهی بود و باب طبع جشنواره‌های اروپایی... ببینید من اصلا قایل به این تقسیم‌بندی سینمای جشنواره‌ای و غیر جشنواره‌ای نیستم. این‌ها همه هنرمند هستند و هر کدام از نگاه خود هنر را به تصویر می‌کشند. کیارستمی نگاه خود را دارد. فرهادی هم زاویه خودش را روایت می‌کند و مهم نتیجه هست که هر دو فیلم‌های بسیار خوبی می‌سازند. نه، من اصلا این تقسیم‌بندی را قبول ندارم. من به فیلم‌های کیارستمی و مخملباف و مجیدی به عنوان جشنواره‌ای نگاه نمی‌کنم. بلکه آن‌ها را فیلم‌های جهانی می‌دانم که راه خود را در دنیا باز کرده‌اند. فرهادی هم همین‌کار را انجام داده است ولی از نگاه و به شیوه خودش.

اجازه بدهید چند سؤال هم از تهیه‌کننده فیلم آقای «مولن کامپ» بپرسیم. آقای مولن کامپ، شما درباره نگاهتان به گروه فیلم‌سازی، «نور» چگونه است؟ ما از زمانی که دانشجو بودیم این گروه را تشکیل دادیم و الان چند سالی می‌شود که با حمایت یکدیگر رشد کرده‌ایم. نکته مهم این است که ما، فیلم‌سازانی از کشورهای مختلف، با پیشینه فرهنگی متفاوت و زبان‌های مختلف هستیم و با هم کار می‌کنیم برای مثال همین فیلم را ببینید. یک کارگردان ایرانی با یک تهیه‌کننده آلمانی در فستیوال مونترال شرکت می‌کنند.

و در نهایت می‌فهمیم که اتفاقا آن دختر بچه حتی از پدرش هم قوی‌تر است، به دلیل روی آوردن به درون خود...

چه تعداد فیلمساز در این گروه همکاری دارید؟

حالا در حدود ۲۰ نفر هستیم، منتها همیشه تعدادی می‌روند و می‌آیند. ولی در

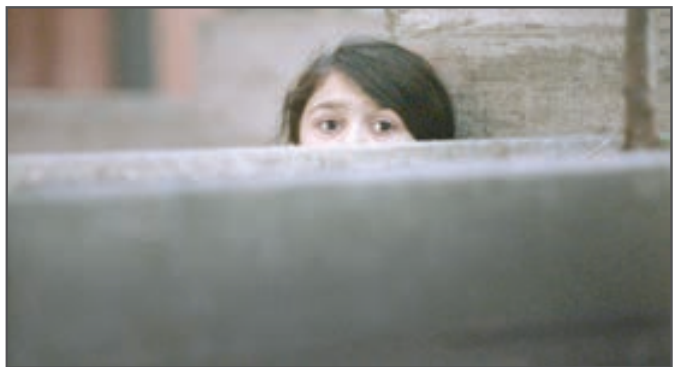
نگاهتان به آینده چیست؟ آیا قصد دارید فیلم بلند بسازید؟ بله ما همین الان در مرحله پیش تولید اولین فیلم بلند من هستیم و من دوست دارم کارم را به عنوان یک فیلمساز حرفه‌ای ادامه بدهم.

کارگردان در کمترین زمان دنیایی از مفاهیم و احساسات انسانی را منتقل می‌کند

به عنوان یک فیلمساز ایرانی که در آلمان بزرگ شده‌اید دوست دارید روزی در ایران هم فیلم بسازید؟

چرا که نه. بستگی دارد که درباره چه چیزی بخواهیم حرف بزنیم. فیلم ساختن با تکنیک و امکانات امروز زیاد سخت نیست. بلکه سخت این است که حرف خود را از

دریچه هنر بزنی. هر فیلمساز باید راه خودش را با فرم و ایده‌های خودش پیدا کند. و اگر روزی در مسیر فیلم‌سازی احساس کردم می‌توانم فیلم قابل توجهی در ایران بسازم. چرا که نه. مهم این است که ایده و فرم زیبا داشته باشیم.

ادامه در صفحه ۴۰